

ข้าวพันธุ์พัทลุง

(1) เลขที่คำขอ : 14/2546 วันที่ยื่นคำขอ : 08/12/46

(2) ชื่อผู้ขอ : กรมวิชาการเกษตร

(3) ชื่อพันธุ์พืชใหม่ : พัทลุง

(4) รายละเอียดที่มาของพันธุ์พืช :

- ระยะแตกกอเต็มที่ แผ่นใบมีขนบ้าง ลิ่นใบมี 2 ยอด กาบใบสีเขียว

- ระยะออกดอก มีเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้นใหญ่มากกว่าหรือเท่ากับ 9 มิลลิเมตร ทรงกอตั้ง (ระยะออกรวง) เป็นข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง มีจำนวนวันออกดอก 50% ปานกลาง (81-110 วัน) ยอดเกสรเพศเมียสีขาว ลำต้นสูงปานกลาง (100-120 ซม.) จำนวนรวงใน 1 กอ ค่อนข้างน้อย (6-10 รวง) มุมของใบตรงตั้งตรง รวงข้าวโผล่พ้นกาบใบตรงเล็กน้อย

- ระยะเก็บเกี่ยว เมล็ดร่วงปานกลาง (6-25%) การจับตัวของรวงปานกลาง อายุเก็บเกี่ยวสั้น (100-110 วัน) รวงสั้น (20-25 ซม.)

- ระยะหลังเก็บเกี่ยว น้ำหนักข้าวเปลือก 1,000 เมล็ด (ความชื้น 14%) ปานกลาง (25-29 กรัม) เปลือกเมล็ดสีฟาง จัดเป็นข้าวสารขาว (ข้าวเจ้า) ข้าวกล้อง มีรูปร่างเรียวยาว (มากกว่า 3.0) มีปริมาณอมิโลสสูง 25-34% อุณหภูมิแป้งสุกต่ำ น้อยกว่า 70 องศาเซลเซียส ความคงตัวของแป้งสุกปานกลาง (41-60 ม.ม.) ไม่มีกลิ่นหอม ด้านทานต่อโรคไหม้และขอบใบแห้ง

(5) กรรมวิธีในการปรับปรุงพันธุ์พืช และลักษณะสำคัญของพันธุ์พืชใหม่ :

กรรมวิธีในการปรับปรุงพันธุ์พืช

ข้าวสายพันธุ์ CNT92024-4-2-1-1 ได้จากการผสมพันธุ์ 3 ทาง ระหว่างข้าวพันธุ์ผสมชั่วที่ 1 คือ สุพรรณบุรี 90 กับ RP2243-7-4 (แม่) โดยมีลักษณะเด่น คือ ให้ผลผลิตสูง ด้านทานต่อโรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง ผสมกับสายพันธุ์ IR52280 -117-1-1-3 (พ่อ) มีลักษณะเด่น คือ ให้ผลผลิตสูง อายุสั้น ด้านทานต่อโรคขอบใบแห้งและเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ที่สถานีทดลองข้าวชัชนาท ในปี พ.ศ.2535 ทำการคัดเลือกข้าวพันธุ์ผสมตั้งแต่ชั่วที่ 1 - 6 และศึกษาพันธุ์ทั้งขั้นต้นและขั้นสูงที่สถานีทดลองข้าวชัชนาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2541 จากนั้นศูนย์วิจัยข้าวพัทลุงได้นำเอาเมล็ดรวมที่ได้จากศึกษาพันธุ์ขั้นสูงจากสถานีทดลองข้าวชัชนาทมาทำการปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นสูง (ต่อ) ในปี 2542-2543 แต่เนื่องจากพบว่าข้าวยังมีความแปรปรวนในสายพันธุ์ ดังนั้นจึงได้ทำการคัดเลือกแบบสืบตระกูล (pedigree method) ได้สายพันธุ์ข้าวจำนวน 6 สายพันธุ์ และได้ทำการปลูกศึกษาพันธุ์ขั้นสูงต่อทั้ง 6 สายพันธุ์ จนสามารถคัดเลือกได้สายพันธุ์ที่ดีที่สุดคือ สายพันธุ์ข้าว CNT92024-4-2-1-1-PTL-2 ปลูกเปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ปี พ.ศ. 2544-2545 (ฤดูนาปรังและนาปี) และปลูกเปรียบเทียบผลผลิตในนาราชภูริ ในปี พ.ศ. 2544-2545 (ฤดูนาปรังและนาปี) ที่จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา (จัดอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง)

ลักษณะสำคัญของพันธุ์พืชใหม่ :

ต้านทานโรคไหม้และขอบใบแห้ง มีปริมาณอมิโลสสูง อายุเก็บเกี่ยวสั้น 112-115 วัน (ปลูกโดยวิธีปักดำ) คุณภาพสีดี ให้ผลผลิตสูงในสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง เฉลี่ย 714 กก./ไร่ (ปลูกโดยวิธีหว่านน้ำตม)

ลักษณะพิเศษ : ต้านทานโรคไหม้และขอบใบแห้ง มีปริมาณอมิโลสสูง

ข้าวพันธุ์พัทลุง